

LA:SENYERA:FEDERÀL

PORTA-VÈU DE LA JOVENTUT REPUBLICANA FEDERAL

Any II

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

August, 14. baixos

No responem dels articles firmats.

Tarragona 30 Desembre de 1908

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Catalunya y Nacions ibèriques,
trimestre . . . . . 1'50 ptas.
Extranger . . . . . 2'00 »

Nom. 65

Notes setmanals

Ensenyances profitoses

Permeteuus una vegada mes (oh volguts lectors nostres!) que vos torném a parlar del miracle de Sta. Llucia, realisat aquest any a Barcelona, y fixeuus en uns petits detalls—petits en apariència—que tindrém el gust de exposar a vostre criteri.

Les eleccions darreres han vingut a demostrar-nos dos coses fonamentals. Primera: que no tenim els solidaris la forsa que ens creiem dins de Barcelona. Segona: que existeix una línia divisoria entre els elements que formen la Solidaritat y que aquesta línia s'exteriorisarà sempre que la dreta vegi que l'esquerra n'ha de sortir perjudicada.

Y aquí ve la part miraculosa de la cosa. Sta. Llucia ens ha tornat la vista y hem pogut veure que els elements catòlics de Solidaritat no transigiran mai ab el triomf dels radicals en materia de religió.

Fins el nostre confrare ~~La Reconquesta afirmava~~ d'uns passats que pera els catòlics barcelonins no podia existir diferència entre els tres candidats republicans de Solidaritat y els tres ~~radicals~~ lerrouxistes!

Error crassissim que ve a demostrar-nos desde quin punt de vista's miren les coses els elements ultra conservadors solidaris.

¡Qué hi fa que després de dir lo que acabém de d'expressar y de queixarse perque no accepta un candidat que no te forses naturals se digui que per això sempre formaran en les files de l'exercit de Catalunya! La pedra llençada arriba a puesto y per més destre que se sia en amagar la mà, no sempre s'hi es a temps.

Siguem sempre de solidaris, si, treballém sempre pel bé de Catalunya, més no oblidérem de que Catalunya lo que necessita es llibertat, es autonomia, es progrés y que mal pot treballar per ella qui s'espanta de la primera d'aquests tres coses santes y nobles.

Batallém per nostra terra pero recordemnos de Sta. Llucia y obrim els ulls a la realitat d'avui com a ensenyansa profitosa pera demà.

Del Mestre

El Fuego

Me preguntes, Eduardo, por qué arden y crujen esos viejos troncos? ¿Y tú porque os dije que no solo del fósforo, sino también del aire, puede brotar fuego?

El calor, es, hijos míos, la vida. Mana a torrentes del sol, hiere en el seno de la tierra. No lo sentís en muchos seres, pero lo hay hasta en el hielo. Concentradlo, y tendréis lumbre; despertad el que dñerme en la piedra, el hierro, la

atmósfera, y veréis nacer fuego como por encanto.

Abrasan aun los mas libios rayos del astro del dia cuando se los recoje en un solo punto por medio de una lente convexa ó de un espejo concavo de metal bruñido. Encienden fuego los indios restregando la punta de un leño contra la superficie de otro leño. Incendia el vien-to dilatados bosques, poniendo en roce las desnudas ramas de los árboles. El herrero bate un bierro en su yunque e inflama con él su pajuela de azufre. ¿No habéis visto vosotros mismos saltar chispas del pedernal herido por el eslabón de esos pobres coloncs? Las vereis saltar no pocas veces de las piedras del camino bajo la herradura de fogosos caballos. Poned yesca en el fondo de un tubo, coged el émbolo, comprimid el aire, y la yesca arde. Tritura el químico ciertas sales en su mortero, y obtiene fuego.

¿No comprendéis el motivo? El frote, la percusión, la presión, desarrollan el calor oculto en los cuerpos. Basta este calor para que se inflame una sustancia.

La inflama en cuanto se desprende. ¿Comprendes tú, Elena, que calor concentrado que esparcido? Bajan los rayos del sol y os ioundan el cuerpo. Si derramados por todos los miembros os lo calientan, recogidos en uno ó en la centésima parte de uno, han de abrasaros. Sentías antes en aquel punto el calor de un solo rayo; sentís ahora el de ciento. ¿No es verdad, Elena?

Tu pregunta, Eduardo, es mucho más concreta: ¿por qué arden y crujen esos troncos? En la Naturaleza se presentan escasos fenómenos que no sean debidos á la acción de elementos de distintos cuerpos, que se atraen ó se repelen, se absorben ó se separan, se prestan mutua vida ó se destruyen. Querréis creer que es imposible explicar la combustión de esos troncos sin conocer el aire que respiramos? Hay en él dos gases: el oxígeno y el azote. En azote puro, los objetos encendidos se apagan; en oxígeno puro arden con más rapidez y despiden una luz deslumbradora. No produce el oxígeno el fuego, pero lo alimenta. Dotado de una gran tendencia á combinarse con los cuerpos combustibles, se precipita sobre ellos apenas el calor los penetra, y no los abandona mientras existen.

Pero ¿qué es un cuerpo combustible? Un cuerpo que, como esos troncos, como el carbón vegetal, como el de piedra, está principalmente compuesto de hidrógeno y carbono. El carbono es sólido; el hidrógeno, gaseoso; el carbono, capaz de calentarse y enrojecerse; el hidrógeno, inflamable. ¿Qué hacemos cuando deseamos que arda en el hogar la leña? ¿No ponemos debajo una tea encendida, ó ascuas, ó resollo, ó algo de lumbre? Pone el calor en libertad el hidrógeno de los troncos, que apenas desprendido y en contacto con el oxígeno del aire y con el fuego dà de súbito llama. Prende la llama en el carbono y lo calienta. Unese con él otra cantidad de oxígeno, y se forma gas ácido carbónico. Opérase la combustión: hay fuego.

Poned sobre los leños algo que impida el acceso del oxígeno, y vereis como no se encienden; pondlo sobre las ascuas, y vereis como se apagan. He aquí porque si bien y no arden los troncos verdes ni los que están mojados hasta que el fuego interior haya evaporado la savia ó la humedad de las lluvias. Hé aquí porque arrojamos agua á raudales sobre los edificios que devora el incendio. Detiene el agua el paso del oxígeno.

¿No habéis observado, por otra parte, como vuestra buena madre cubre de noche el fuego de la hornilla con una capa de ceniza? La ceniz no impide, pero sí dificulta la unión de aquel fluido con el carbono. Las ascuas no siguen ardiente sino lentamente. Duran hasta el amanecer del nuevo dia.

Preguntad, hijos, preguntad incesantemente la causa de los fenómenos de la Naturaleza. No temais pecar de indiscretos. Solo así se desarrolla y enriquece la inteligencia.

F. PÍ Y MARGALL.

La causa eficient

Es inútil buscar a la derrota del dia 13 explicacions ingenioses, d'orde incidental o complementari, quan està en la conciencia de tots la raó substancial, la causa eficient de la mateixa. No son les llistes electorals rectificades, ni les rodes lerrouxistes, ni una organiació defec-tuosa, ni els gremis, ni els pressupostos municipals, els qui ens han derrotat; la Solidaritat ha estat vensuda per ella mateixa, per la seva actuació, que no ha lograt mantenir viu y victoriós el sentiment de protesta y reivindicació que engendra Solidaritat catalana.

La Solidaritat pel seu origen, per la diversitat dels seus components, per la seva significació exclusivament catalana (tots havíem convingut en que Solidaritat era Catalunya, representava a Catalunya y accionava en nom de Catalunya), no podia ésser blanca ni roja, devia ésser solament un moviment nacional, ab el que s'anava a recabar dels poders públics el regoneixement de la nostra personalitat y la derogació de la llei de Jurisdiccions, qual existencia considerem els catalans ofensiva per la nostra dignitat; la política de Solidaritat nas-cuda de la protesta airada del nostre poble, havia de ésser ben catalana, ben seria, ben digna, allunyada de tota complacencia ab el regim que tingué dò, ab els seus desacerts, d'acobarnos a tots per una acció comú.

S'ha fet aixó? Confessem honradament que no; fem justicia al que de tota manera y en tots els tons s'han queixat a temps pera que's rectifiqués de conducta, de la que seguien els homes; representants de Solidaritat; fem justicia als que s'han gairebé retirat de la política, adolorits per aquesta marxa suicida, que contrariava els supremos interessos de Catalunya.

Desde'l moment en que Solidaritat rompé l'equilibri, portant una direcció única, conservadora, monárquica, espa-

nyolista; desde'l moment que's homes de la dreta dominaren ab ses audacis el reste de la representació catalana; desde l'hora que per por a exhibir diferencies, aquella's deixà absorvir consentint que aquí y a Madrid la Solidaritat se comportés com un partit polític, ab quefe y tot, la Solidaritat fou desnaturalizada, quedà virtualmente vensuda.

Desaparegué l'esperit de protesta, de rebelió, d'egresio al régim; desaparegué ab aquesta acció rectilínia y de un sol color la resultant harmonica de totes les forces catalanes y sorgí faltament una Solidaritat conservadora, amiga del régim, afalagadora del rei y den Maura, portats d'exit en exit per la nostra ciutat democrática. Y així Solidaritat, dirigida pels conservadors de la Lliga, ab l'assentiment exprés o tacít dels altres parlamentaris, aparegué als ulls simplistes del pob' com un moviment dinàstic, pseudo-maurista, perfectament espanyol, com un moviment que de català no'n conservava, apart de la etiqueta, més que un p'tit regust.

Heusaqui la causa de la derrota. La protesta esvaida tot d'un cop sense la més petita satisfacció ni justificació. En nom de Catalunya voient arrelar una monarquia, un régim y un govern odiosos; en nom de Catalunya ofegant queixes d'agravis, disputant la paternitat de les lleis den Maura, calificant an aquest de gran amic, despreciant el sufragi universal, arma insubstituible de combat pera totes les oposicions, arreu del món...

Tot aixo no's pot fer impunement. Aquestes marrades de camí, aquestes fisticacions d'un moviment patriòtic se pengen cares quan se tracta ab un poble proveit de conviccióis y dotal d'un alt sentit polític. Els ciutadans de Barcelona ho demonstraren eloquientment el passat dia 13. En nom de la Lliga se pot fer tal volta es convenient que's fassi—un partit conservador català, en contacte ab la monarquia y els governs: pero en nom de Solidaritat, de tot Catalunya, aixó no's pot fer. Perquè si s'intenta, si momentanament se realisa sense protesta pública dels parlamentaris que creuen, de bona fe, l' silenci es patriotism, no triga'l poble a desmentir a uns y altres, als que han faltat per omisió, demonstrantlo hi ab sos sufragis, que estima com una de les més preuades virtuts polítiques ja defensu constant y persistent del ideals sincerament sentits.

Es trist confessarho, mes e així. En les darreres eleccions la Solidaritat als ulls del poble de Barc'ona no era ja la plasmació glòria d'aquella protesta catalana, auguri de grans accions; no representava ja aquella política feconda que en Salmerón califica en son darrer romiatge per les nostres terres, de santa ment revolucionaria; Solidaritat havia soferit una greu *capitis diminutio*: havia passat a ésser la més encarnació de l'espíritu governamental, maurista, d'uns quants seyors de la ciutat. La nostre candidatura, pel poble senzill, després dels fets ocorreguts durant dos anys, era la següent: Maura contra Le-

Iroux. Y entre l'un y l'altre' una gran part del bon poble, català per sentiment, liberal y democratic per convicció, s'abstingué de votar o votá per en Lerroux fins no tenit cap fe en les virtuts d'aquest home per mil conceptes despectigat.

Cal aprofitar la lliçó. El triomf den Lerroux és, precisament, tot lo contrari de lo que a Madrid se creuen. En Lerroux no fa por per ell mateix; la seva fama demagògica y terrorista és delegada: depén exclusivament dels governs que l'apoien. Ell, per sí, és el major estimulant del patriotisme català. En Lerroux ha fet y fará encara molts catalanistes; en canvi, el triomf del sentit maurista és altament nociu a la nostra causa ens treu tota asperesa de dignitat, ofega moltes veus, capgira'l regionalisme d'alguns homes y de certs periódics, espanyola'l nostre moviment.

Reflexionemho tot això, que era previst, que era fatal, que devia ocurrir, si no en aquestes eleccions en unes de properes. Reflexionemho seranament, sense odis, però també sense debilitats, y no dubtem de que el remei el tenim a casa, ales nostres mans; estem segurs de que fent política catalana, democrática, pera que hi cípiga tothom germanivolament, el triomf de Catalunya esta asegurat.

Nosaltres, en mitj de l'amargor del resultat de les eleccions últimes, n'hem tret, per compensació, una compensació íntima: la de comprovar que'l cós electoral de Barcelona té una exquisida sensibilitat, una grossa conciencia. No hi ha cap home que el pugui considerar remat propi. Votá entusiasticament per Solidaritat, quan aquesta era una esperança catalana que respondia justament a l'estat sentimental y a les conveniencies del nostre poble, ens ha abandonat quan els fets y els desenganyos l'han retret, l'han desviat y l'han ferit.

Tenim un poble sà, garantía d'una Catalunya mestressa d'ella mateixa y digna de totes les llibertats modernes; tenim lo principal. Escoltem atents les palpitacions de l'ànima catalana, no despreciem les advertencies dels amics, ni menys les llissóns de la realitat y triomfarem lo mateix den Maura que de Lerroux, impotents un y altre pera contrariar la voluntat de Catalunya, si la nostra austerioritat sab mantenir els seus prestigis forsa allunyats del mercadeig de la política madrilenya.

S. GUBERN.

(De *El Poble Català*.)

Fulles al vent

Pobre idiota!!

El temps està plujós. La jovenalla de la vila mata llurs ocis tota satisfacta y alegria porque fa festa siguiente dia feiner. Tota ella reunida a la plassa requebra somrienta a les noies que per etzar passen. Y's requiebros que'ls joves tiren a les noies, un poc pujats de color, produexen an aquestes rubors a llurs galtes de verges. Y aixó, natural, produceix efectes de satisfacció a la jovenalla masculina.

Y mentres tot això passa vol la casualitat que al quadro hi compareixi'l «etern idiota» distracció perenne dels homes vius. Pobre idiota! Què sab ell de lo que li fan fer! Ell s'alegra sempre que algú jove li mani que balli o que cantí, per que jantes vegades després del cant o del ball, li han donat un cigarret!

Ja ha cantat tot lo que sab, el «pobre idiota», ja un jove li ensenya el consuetudí cigarret. Y que n'està de content! Ja devant seu contemp'a el somni de les seves ilusions! Mes ioh gran dissort se-

va! De sobte se presenta la seva mare tant idiota com ell y a crits y cops de pedra fa fugir al seu fill a passos agegantats.

Ya les hores, la jovenalla aquella, que reia a boca plena quan l'«etern idiota» cantava y feia descomunals piruetes, segueix rient encara veient que s'allunya l'objecte de llurs distraccions.

Aixis som els homes. Ens riem de tots els que considerem inferiors y no tolerem que ningú rigui de nosaltres.

**

Ja tot s'ha esvait. Pero encara fereixen mas orellas el remor llunyà de les rialades de la jovenalla y la cridoria destimbrada dels dos idiotes.

Es el caient de la tarda y't temps deixa caure una pluja menuda com a llàgrimes de fades benafactores que glosessim demunt les cendroces bromes d'una tarda otomnal les desgracies que tenim els que vivim en aquesta vall de rialles y plora-

VENERAND SOLANELLES

Riudecols.

¡Vía fora consums!

Com a Tarragoní, encar que allunyat de la meva patria nativa—no per molt espai, perxó—he seguit plé d'interés y em felicitó calorosament de l'èxit de l'enquesta que's porta a cap, pels meus benvolguts compatriots.

Era ja una verdadera vergonya lo que's consentia a Tarragona. Als tarragonins s'ens enroigien les galtes cada volta que s'ens parlava de les fatídics *sang-de-rucs*. Era com una taca roja que feia fatídica la seva silueta als visitadors de nostra Terra y desdeia del caracter afable y tranquil de nostres conciutadans.

I ara, de cop y volta, ab un esclat de energia, ab l'exteriorisació de les ansies de tots els tarragonins, l'oprobri desapareix y les casetes de consums desapareixerán de les entrades de la capital.

Molt bé, tarragonins! La vostra conducta mereix imitadors, y els tindrà. Per de prompte, Loja, ha demandat datus pera fer lo mateix que vosaltres en la seva localitat y la Comissió extraparlamentaria que entén en el estudi de la supressió dels consums a Espanya, te en vosaltres ficsa la mirada pera pendren exemple en les seves tasques. I, per fi, els economistes estudien també aquesta qüestió baix l'exclusiu aspecte econòmic pera ferne les deduccions a que's pres-

Molt bé, compatriots!

Avant sempre!

J. ROCA JOVÉ

Reus 27, XII, MCMVIII.

La Sportula d'ahir

Una noticia

La taula de Nadal encara es plena. En rodona les famílies s'hi asseuen en la barreja dels parentius qui s'ajunten aquests dies, com a relligant en la solemnitat d'unes festes anyals, el nús romput del comunal origen. La taula de Feconditat, bíblica, patriarcal, presidida per la blancor d'una barba y la corona d'uns cabells blanques de dóna.

El dinar és acabat. El cap de família, ab la mà encara trémula del darrer brindis, desplega el diari acabat de rebre. Y els ulls, llacrimosos de emoció paternal, tomben sobre questa curta noticia:

... Sevilla. La mare del «Cojo de Bailén» executat a la mateixa hora en que la grossa de Nadal sortia de l'urna, acaba de morir. Va emmalaltirse quan va

saber què'l seu fill havia estat posat en capella.

Res més.

FOSFOR.

La qüestió dels consums

Sessió del Ajuntament

Presidida per l'arcade senyor Prat y ab assistència dels regidors senyors Guasch, Pallarés, Vidal, Martínez, Juví, Nin, Merola, Cavallé, Montguí, Oliva, Cirera, Brell, March y Malé, y un públic nombrosíssim que omplenava per complert lo saló, rotunda, escales y pati d'entrada, celebrà sessió nostre Ajuntament el dissape prop-passat, sessió, que més que'l vulgar nom d'ordinaria, be's mereix distingir-la ab lo de patriòtica, ja que no res mes que'l veritable patriotisme tarragoní, congregà tanta concorrència.

Llegida y aprobada l'acta de l'anterior, foren aprovats també tois els dictámens que figuraven en l'ordre del dia, inclús el de la Comissió de consums en el que's proposan l'abolició del fielats pera fer la recaudació del odiós impost de consums, prescindint de la repulsiva fiscalizació a la entrada de les portes de Tarragona.

El senyor Pallarés, després de llegit dit dictamen, fa us de la paraula, felicitant y proposan un vot de gracies pera l'Alcalde y Comissió del Ajuntament, per haver prestat son apoi a la Ponència nomenada pel poble en l'asamblea celebrada en lo saló de la Diputació el dia 23 del mes passat. Cumplert aquest acte de cortesia, —digué'l senyor Pallarés— he de fer constar què'l primer de contribuir a la realisació d'aquest projecte, ha sigut e

velins de Tarragona. Aquest dictamen que s'ha llegit y que's el primer d'Espanya que's presenta en aital sentit, ningú pot combatrel ni defensarlo per esser un dictamen que's defensa per si sol. (Aplaudiments).

El senyor Prat després d'agrir al senyor Pallarés las frasses encomiástiques que ha dirigit a n'ell y a la Comissió, digué que no les mereixia per no haver fet altre cosa que cumplir ab son deber, tota vegada que aquesta era la vo'untat del poble, recomeuan a'n aquest, que dongués proves de serietat y sensatessa al objecte de no donar motiu a la Autoritat a pendre mides de rigor y que's que s'han suscrit a la suscripció voluntaria, responguin com a verdaders patriotes. (Aplaudiments.)

El senyor Cavallé intervè també, dient: no se quines paraules puguin sortir dels meus llavis, pera exteriorisar la satisfacció immensa que desde fa quatre dies sento; tothom la sentida aquesta satisfacció, alegremos, si, d'haver contribuit a la realisació de tan bona obra. Quant fa un mes, en l'asamblea que va celebrar-se a la Diputació va segellar-se ab aplaudiments y forsa entusiasme els desitjos manifestats per Tarragona, se va obrir el cor a la esperança, perque's comptava ab l'apoi moral y material d'un poble, com ho demostrá y ho demonstra ab paraules y ab fets. Encara que vulgués, no podria arre fer l'història de la tasa de la ponència per haverne donat ja compte al poble en el mitin del Teatre, y per lo tan se limita a adherir-se a las manifestacions fetes pel senyor Pallarés, havent de manifestar que lo que l'ha induït a fer us de la paraula ha sigut pera dir què'n los 30 y pico de dies de reunió permanent, la ponència no ha sentit de la fatiga, ni'l cansanci, ni'l desfalliment d'anim, avans al contrari a cada nova, a cada impressió que's rebia desfavorable al projecte, se multiplicaven les energies

y les activitats en proporcions incomparables, per això, jo demano, no pels regidors que formen part d'aixa comissió popular, sinó per a aquells companys que no tenen seyent en aquets bancs tan bellament s'han portat, tantes proves de patriotisme han donat, fins al extrém d'abandonar els seus assumptes particulars per dedicarse als treballs de redimir a'n el poble del estat d'abatiment en que's troba per aquet maleit impost, a'n aquells companys, dediquemlosi un acte d'agraiment, ja que han demostrat esser dignes fills de Tarragona; de una manera solemne y per aclamació, fem que consti en acta un ample y absolut vot de gracies. (Aplausos.)

Dona també les gracies a la Comissió de Consums del Ajuntament, a la premsa y l'enorabona a Tarragona, ja que'l nom de nostre ciutat, al igual que la de Lió (França) serà també nombrada com a exemple de civisme en tots els actes que celebren les demés poblacions pera la substitució de fielats, indican a la Comissió de festes del Ajuntament, que pera conmemorar meller aquesta data, redacti un programa de festes, per modest que sigui, no descuidan una cantitat per abonos als pobres. (Molt be, molt be) y acaba'l senyor Cavallé dient que's fassí bon us del acort oblidant agravis y odios personals o polítics, cuidant de que no's malogrí'l projecte y fentlo així, y enlairant els cors, doném el crit de ¡Visca Tarragona! (El public, entre una forta y uaní ovació, contesta ab un ¡Visca!, ab tota la forsa dels seus pulmóns.)

El senyor Nin s'adhereix a lo dit pels senyors que han fet us de la paraula felissitan al poble de Tarragona y encoartjanlo pera que en tots els assumptes de benefici general, fesin també com avui, ja que fentlo així, Tarragona

podrà en el futur en el que si miraran totes les poblacions que vulgan regenerar y axecar-se del abatiment en que's troben. (Apiausos.)

Després de les paraules del senyor Nin, la presidència pregunta al consistori:

—¿S'aprova'l dictamen?...

—Sí...

—Aprovat. (Grans y sorollosos aplaudiments de mans de regidors y públich.)

Així també s'aproven altres dos dictámens de la Comissió de Consums, dimanans del acort anterior respecte als afors y nomenamen de personal.

Després de la sessió, el públic s'estacionà a la plassa de la Font, enfront de Ca la Ciutat, aplaudin y vitorejan als regidors que sortian del Ajuntament.

No disposan avui d'espai ni temps per expressar la satisfacció que sentim per l'acort pres per nostre Ajuntament, consti que'n adherim de tot cor a l'esclat de veritable patriotisme que anihua en el de tots els tarragonins, donant també'l crit de

¡Visca Tarragona!

Plecs y esquinsades

De moral católica:

Parla al P. Lasaleta de la Companyia de Jesús:

«¿Qué pecado será quitar 6, 10 ó 20 reales a una persona?»

Venial si es rica, mortal si es pobre.»

Aixó ho diu una Doctrina Cristiana, eh!

Diu que'l lerruxistes tracten de imprimir al seu partit un fort sentit de catalanisació.

Què dirán els alegres compaires de Madrid si aixó es veritat?

Lo que vulguin.

Hime, Sr. Alcalde, avui nosaltres també volem ferli una queixa.

Hi ha un tal Federico que's va posar a comprar peix y un dia tractà una panera de paper y resultà que a sota estava ple de *rapada*, sab?

Bueno. Doncs el Federico va rebutjar la panera perquè allo no era del tracte, y el *Pepito del Pes* que a la cuenta te el gènit molt viu li va dir que no s'acostés a comprar mes a casa seva.

A casa seva vo'ia dir al Pes, senyor Arcalde, sab?

L'altre va dir que mentres els altres hi anessin a comprar, ell també hi tenia dret y aleshores a unes altres hores el va fer agafar. Lo sabem si el pesador o vos-te.

Com que segons els nostres informes no va passar res mes que això que deixem apuntat, preguém al Sr. Arcalde que's digni posar una maneta al Pepito del Pes, perquè ja comprenderà el Sr. Arcalde que tothom te dret a guanyar-se la vida sense faltar a ningú.

Comprende?

Un noi—noi bastan gran, per xó, d'aquells que tiren la pedra, amaguen la mà, y al ser descoberts no ho volien haver fet, desfentse en una mar de llàgrimes, doncs, el nostre noi de referència, feia lo qu'es corrent en la canalla: escupia al cel y, naturalment, la saliva li quecia al seu mateix front. Els companys prou l'advertisen que aquelles coses no les havia de fer perquè era massa gran y que fins an ells, els seus companys, tothom els tenia perentremaliats, ab tot y ésser un *tres de pàcada* hu d'ells, basta que anessin ab companyia den Juanito, el noi empenyat en fer el burro a tot'hora.

Fa sols uns quants dies que'l noi ha refluixat, y veient que verdaderament feia m'ssa el tonto y que per aquest motiu se veia despectiat per tothom, ha rectificat el seu modo d'obrar y ara tot es dir que ell no havia fet res, al contrari, que ell sempre havia d'estar renyant a tots els seus companys, per tan entre-maliats com sempre havien sigut.

Tot plegat res: coses de la canalla!

Sabem positivament que En Joan Cànellas y Tomàs s'ha apuntat a la suscripció voluntaria pera la supressió dels fielats de consums, ab la cantitat de cent pessetes.

Que ja se n'ha enterat d'això el diari del *barrot*?

Per si acas, prenguin nota ben detallada.

—L'any nou diu que serà de lo millor que's puga triar, fins diu que s'abaixarà el lloguer dels pisos.

—Per generositat dels amos?

—No, perque no trobaran gent per anarhi a viure.

El diumenge dia 20 a la nit, tornarem a veure iluminat aquell lletrero en una casa de la Rambla.

De cop creguèrem que's tractava de la vuitada, perque es fia que tots els sants y tots els idols ne tenen de vuitada. Després varem saber que era per haver sortit triomfants a Valencia els Sres. Azzati y Cervera, blasquista y sorianista, respectivament.

Se'n ha dit que aquella entitat conservarà el célebre lletrero per quan pujin al candeler els liberals.

En *La Reconquista* hi vam llegit uns versos, o millor dit, una poesia de un senyor Josep Palau de la Juventut Carlista, que crequin n'hi ha per llogarhi cadires.

Uns amics nostres, que's varen llegir agradantlos d'allò més, se'ls van apendre

tots de memoria, pera cantarlos en la missa del gall.

Y a última hora ens avisen que tot el públic que hi va assistir, unànimement li va consagrar un aplauso.

Ditxós del seu autor!

A la sessió que'l nostre Ajuntament celebrà prop-passat dissabte, hi assistí un nombrosíssim públic que aplaudí els parlaments dels regidors que parlaren de l'assumpció dels consums, així com també a la sortida de Cà la Ciutat dels indicats regidors, que resonà un aplauso unànim de tot el públic.

El diari del *barrot*, al publicar la sessió, se'n descuida de fer constar algun dels acords y diu que'l públic que hi havia a la Plaça de la Font constaria d'unes 150 personnes.

Ja es tindre barra, aixó, ja! Que's creu el diari que's llegidors fan tan el burro com ell? No en v'ha de coneixer qu'es el diari predilecte de l'escriptor (!) *Tendencies*.

Davant la voluntat del poble tarragoní, poden tornar a repetir allò de que no poden suprimir les portes perquè seria una inmoralitat y qué se jo quantes coses més.

Poble de Tarragona! Ja l'has vist el procedir dels que a totes hores tenen a la boca el lema de *todo por y para Tarragona!*

Son, a més d'anti-liberals y d'anti-catalans, **anti-tarragonins!**

Poble! Senyalals ab el dit!

Secció Oficial

TARAGONA ESPERANTA

Se convoca a tots els socis del grupu Taragona Esperanta á la iunta general an

ordinaria que se celebrarà'l dia 3 de Janer, a les quatre de la tarda en l'Institut, en l'hostatje que té destinat per escola.

Tarragona 29 Desembre 1908.—Per A. de la J. D.—El Secretari, J. Jové.

Solts y noves

LA SENYERA FEDERAL desitja a tots els seus llegidors un felic any nou.

Ja s'ha realitzat la gran rifada nacional y els qui fundaren en ella les esperances d'un futur benestar han vist caure una vegada mes les fulles de la seva illusió aurífera.

Es una ensenyansa que no resa pera la majoria d'espanyols que seguirán la seva ruta de sempre conso'antse ab la idea de que potser l'any que vé estarán mes afortunats.

Nosaltres els douem el pésam y els accompanyem ab el sentiment.

Al tocar a les acabances l'any 1908 no tenim per ell ni una sola paraula de consol.

More de la mateixa manera que va neixer deixant per herència al seu successor els mateixos pecats que heredà del antecessor seu.

Sabrà redimirsen el nou any?
Ell mateix ens ho dirà.

Per fi, Tarragona està d'enhorabona.
Desde primer d'any nou ja no's cobram més l'impost de consums als fielats. L'aspiració de Tarragona de veure's lliure de regoneixements y irabes a les entrades de ciutat, se veurà complerta.

A tots els que per arribar an aquest fi han contribuit ab la seva gestió els hi deu Tarragona agraiament etern, devant-

se fer especial menció del nostre diputat En Julià Nougués, qui desde Madrid ha treballat perque en el ministeri d'Hisenda y en la Direcció general s'aprobares el projecte de la Comissió gestora.

Comensarà desde primer d'any una nova era de benestar per Tarragona. Devant d'això sols ens resta cridar:

Visca Tarragona!

Diu nostre apreciat confrare *Diario de Tarragona*:

«Hace algunos días se observa en esta ciudad la presencia de algunos individuos de mala condición que convendría que los agentes de la autoridad no les dejaran de vista.

Es un aviso que damos con fundamento y que desecharíamos se cumpliera con la mayor urgencia.»

Ja podém dormir tranquil, que'l nos tres agents de l'autoritat ja saben allá ont tenen la ma dreta... y fins l'esquerda y tot.

Com ja varem anunciar, el dia de Cap d'any se celebrarà en el Centre Federal un extraordinari ball q'ie serà amenisat per l'aplaudida banda «Antigua parella» de Valls.

Hi ha animació entre'l jovent, lo que fa creure resultarà una vetllada molt agradable.

El pròxim diumenge celebrarà reunio general ordinaria l'entitat «Tarragona Esperanta», a l'objecte de renovar varis càrrecs del Consell Directiu.

La reunio se farà en una de les sales de l'Institut, a les quatre de la tarda.

La setmana passada morí a Barcelona En Eduard Coca y Vallmajor, popular escriptor català, que setmanalment y ab la firma

satirics en *Cu-cut!*

El diumenge vinent se posaran en escena en el teatre del «Centre Federal» el precios drama en dos actes y en vers «El retorn de Palestina» y el xistós monòleg original del nostre benvolgut amic y company En A. Ribas Llagostera que d'úper titol «Esperant».

El diumenge darrer, al mitg-dia, se ballaren sardanes en l'hermos Passeig den Pi y Margall. Se formaren varies rodones per entusiastes de la dansa de la nostra terra.

El públic que assistí an aquell espectacle omplí tot el Passeig.

Sense que's pugui dir res en concret, sonen varis noms pera candidats pel districte de Sabadell, entre ells el del nacionalista republicà solidari En Jaume Cruells y el de l'exministre de la República espanyola En Nicolau Estévez.

Els lerrouxistes y liberals de Reus han donat un'altra prova de la seva cultura, provocant sense deixar ballar sardanes a la via pública.

Un altre full a afegir en el llibre que ha de servir a les futures generacions pera la seva educació.

El dia de Cap d'any, a les dotze del mitg-dia, la «Cobla Tarragonina» donarà una audició de sardanes en l'hermos Passeig den Pi y Margall.

Seràn ballades per varis entusiastes.

El nostre bon amic particular En Francesc Nel-lo que posseeix la més ben assortida botiga en objectes d'escriptori y conta ab una escullida varietat de postals y objectes molt propis pera regal, ens ha remés un elegant cendrer pera'l taulec, anunciador del seu acreditati establecimiento.

El públic de Tarragona coneix ja prou l'establiment de l'amic Nel-lo y el te jutjat ja prou favorablement pera que nosaltres li fem un e'ogi que semblaria d'encàrec o com a pagament d'un deute d'amistat.

Mil mercès a l'amic Nel-lo pel seu obsequi.

Les espècies subjectes a l'adeudo de consums, existents pels aforos, han importat la cantitat de 10.000 pessetes, que l'Arrendataria abonarà a l'Ajuntament.

Deut a causes involuntaries, aquest nombre de LA SENYERA ha tingut de sortir ab uns dies de retràs que confiem que's nostres benévolos suscriptors ja ns perdonarán.

A l'objecte de regularizar la publicació del nostre setmanari, hem determinat que'l dia de sortida sia'l dijous de cada setmana, comensant a ferho aixís desde'l proxim nombre.

Durant les últimes festes de Nadal, el local del Centre Federal se vegé extraordinariament concorregut.

Hem d'agrair sincerament a la Secció Dramàtica l'haver dedicat la funció del dissabte an aquest setmanari, així mateix com a la distingida concorrença, que fou nombrosa com poques vegades. Els aficionats posaren en escena dues xistoses comedies, treballant ab carinyo y essent molt aplaudits tots ells, meresudament.

Entre varis de nostres correligionaris hi ha l'idea de la celebració d'un banquet, per haver-se conseguit la supressió de les portes en l'impost dels consums.

La Direcció de la «Real Escuela Oficial

de Avicultura» e'ra alerta en la vila de Arenys de Mar (Barcelona), fà públic que'l Curs de Gallinocultura y industrias anexes corresponents al any 1909, començarà'l dia primer d'Abril pròxim, poguent concorrer al mateix els alumnes de abdós sexes y majors de 16 anys que's matriculin avants del 15 de Mars pròxim. A la terminació del Curs y previ examen rebrán un diploma oficial de Avicultor acreditati de sos coneixements y aptituds.

Pera més informes, els interessats poden dirigir-se al senyor secretari de la «Real Escuela Oficial de Avicultura», Arenys de Mar (Barcelona).

Llibres y revistes

Solidaridad y regionalismo.—Es un folleto molt ben imprés contenint la conferència que sobre l'esmentat tema donà En Eduard Martínez Ferrando el 24 de Mars passat en l'«Academia Jurídico-Escolar» de València.

El senyor Martínez Ferrando es un pulcre escriptor que diu les coses ab verader gust literari y si en algunes de les que's troben en el present llibret, nosaltres no hi podem donar tota la conformitat, no negarem en cambi que de les seves deduccions se'n poden treure veraderes ensenyances pera el benestar de la societat futura, d'aquesta societat que per l'esforç de tots s'ha de modelar.

Pecariem també de injustos sinòdigues sim que les cites d'altres autors, que conté el llibret, estan molt en son lloc y que no hi sobren ab tot hi haverni bastantes.

Rebi doncs el Sr. Martínez Ferrando la nostra mes sincera felicitació per aquesta obra que vé a demostrar-nos que ell també es dels que's preocupen del benestar colectiu.

Estampa de E. Pamies, Unió, 54.

GRAN CON

NYERA FEDERAL

M

CONTINENTAL

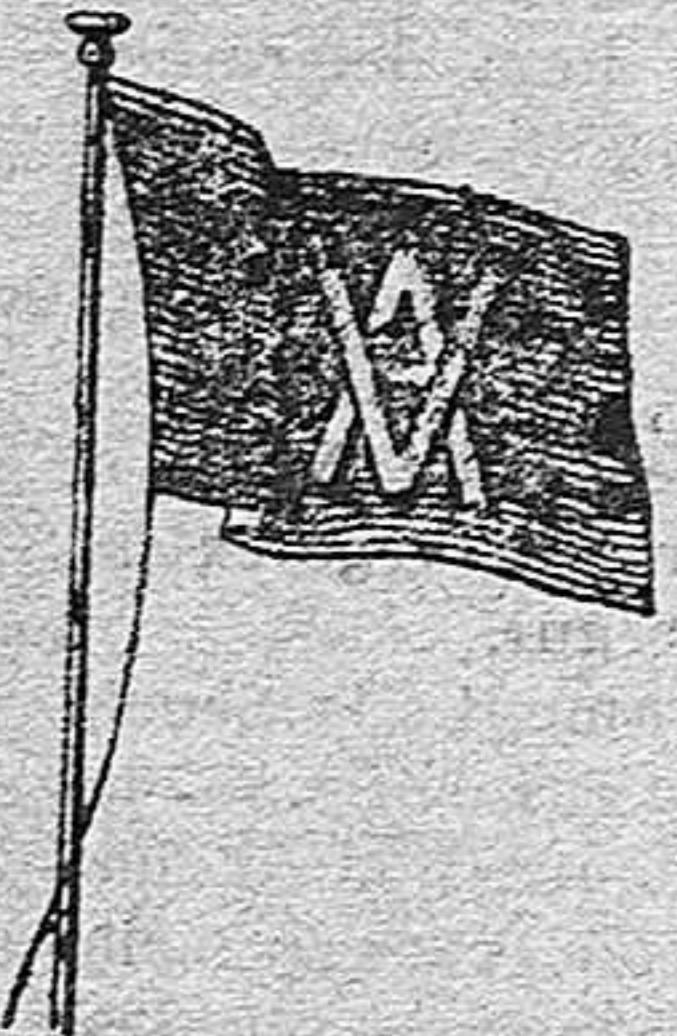
— DE —

Marti y Redón

ODACA 30.—TELEFONO, 5.—TARRAGONA

Establiment de primer ordre completament nou y construit exprofés pera hotel. Situació nmellorable aprop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnifices terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum elèctrica, Quarto de bany y ducha. Quarto fose per fotogràfs. Salóns de lectura y pera visites. Autogarage. Webersclossets. Café restaurant.

Higiene y confort modern. Servei de gran luxo pera banquets.

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS
IBÁRRA Y COMPANYÍA SOCIETAT EN COMANDITA
SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Almeria, Málaga, Cádis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admeten càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marin, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivede, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastià, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera l' Nort d' Espanya, ab escala en els ports de Valenoia, Alacant, Málaga, Cádis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbau

S' admets càrrega y passatgers a preus reduts.
Sortirà d' aquest port el pròxim dijous el magnific vapor espanyol

Cabo San Antonio

de 2.500 tonelades, capitá En Joan Arriézaga. Admeten càrrega y passatgers pera ls esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES.

PALLAJÁ-FOTÓGRAF
UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construit exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etz. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

GRAN FÁBRICA DE CALSÁT
PERA PARVULS
— DE —

CAVALLÉ Y MARQUÉS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94
TARRAGONA

CARNICERÍA

× DE ×

3000P DIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.
Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisións.

Cos del Bou, nombre 18
Tarragona

FÁBRICA DE BRAGUERS

y DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que n'saben construir.
Costa molt colocar un braguer, pero mes encare saberlo construir, puig avans de colocar-lo ba es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y práctica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que, desconejent per complir llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

El BRAGUER ARTICULADOR REGULADOR sistema Montserrat, es el mes práctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que signin.

Grans existencies de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congenites o de l' infància y tot lo que s'refereix a Cirugia y Ortopedia.

CASA MONTSERRAT, UNIÓ, 34.—TARRAGONA

CLINICA Y CONSULTORI

pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y analis micro-químic d'orina y productos patológics

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADA

Ex-intern de l'Hospital de Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta

De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera ls pobres frances, los dilluns, dimecres y dissaptes de 12 y mitja a 1 y mitja.

RAMBLA CASTELAR, 31, PRINCIPAL

BODEGA VINICOLA
DE
DALMAU Y NIN

Especialitat e vins de taula, Priorat, Pais y generosos a preus mòdics.
Únic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate,
els quals s'expediran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Teléfon nom. 67

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

